

Ulighed til Skade for Købstæderne, hvad vi ikke ville være med til. Vi finde nemlig slet ingen Anledning til at lade Befolkningstætheden spille en Rolle. Hvad er der i Virkeligheden Tale om her? Der er Tale om, at man en Gang hvert 3die eller hvert 8de Aar skal begive sig til Valgstedet og afgive sin Stemme. Det er vel ikke en saa stor Ulejlighed, at man af Hensyn dertil behøver at formindske Kredsenes Udstrækning, tilmed da Formindskelsen dog vil blive forholdsvis ringe. Og i øvrigt ser jeg ingen Grund til at lade Befolkningstætheden spille nogen Rolle.

Den vigtigste Indvending, vi have, er dog den, at hvis man slaar Antallet af Folketingsmænd fast og samtidig beholder Enmandskredse, vil det i Fremtiden volde store Vanskeligheder at faa Kredsenes om-lagte, fordi man ikke kan give til den ene uden at tage fra den anden. Følgen vil altsaa blive, at de, som skulle have flere Kredse, ikke ville faa dem, og det vil saaledes komme til at gaa ud over de tættest befolkede Egne, hvilket, eftersom Udviklingen hidtil har formet sig, vil sige Købstæderne. Denne Vanskelighed fjernes derimod, naar man i Stedet for Enmandskredse gaar over til Forholdstalsvalg, og det er ogsaa i og for sig det, som vi finde rigtigt og retfærdigt, og som i videst mulig Udstrækning vil gøre den lige og almindelige Valgret til en Sandhed. Som Forholdene nu ere, er den det nemlig ikke. Naar man ser paa Resultatet af Valgene, viser det sig jo, at det langt fra svarer til Stemmetallene. Skal den almindelige Valgret virkelig være lige, saa maa man opretholde og gennemføre den Grundsætning, at ethvert Parti faar Repræsentanter i det Forhold, som det har Vælgere blandt Befolkningen. Men nu fik 94,000 Vælgere 56 Repræsentanter, 63,000 12 og 76,000 24. Jeg synes ikke, der er noget rigtigt Forhold deri, og derfor er man netop i Overensstemmelse med den virkelig lige og almindelige Valgret, naar man gennemfører den Grundsætning, at alle Partier blive repræsenterede i Forhold til det Antal Vælgere, de kunne samle indenfor Befolkningen. I modsat Fald kommer der nødvendigvis Uligheder ind. Vi finde derfor, at naar vi skulle reformere Grundloven og reformere den paa en Tid, hvor man paa alle andre Omraader har anerkendt, at Forholdstalsvalgmaaden er retfærdig og fornuftig, vil det være at gaa tilbage, om vi bevare en forældet og uretfærdig Valgmaade, som man

ellers ikke indfører, men tværtimod afskaffer, hvor man allerede har den. Derfor henholder jeg mig til den Konklusion, vi kom til i vor Udvalgsbetænkning.

Madsen-Mygdal: Jeg kunde gerne nøjes med at henvise til mine Udtalelser om denne Sag i Fjor, men da den sidste ærede Taler kom ind paa adskilligt af, hvad vi da forhandlede om, vil det ogsaa være rigtigt, at jeg gør nogle Bemærkninger. Et ere vi alle i større eller mindre Grad enige om, nemlig at den nuværende Kredsfordeling ikke er heldig, ikke er i Overensstemmelse med Grundlovens Forskrift: 1 Folketingsmand til omtrent 16,000 Indvaanere. Det maa forandres, men om Maaden hersker der Uenighed. Man kan lade Grundlovsparagraffen staa urørt og ordne Sagen gennem Valgloven. Derved vilde man komme til at oprette adskillige ny Kredse, i Øjeblikket fik vi da henvend 160 i alt, og endda vilde der snart blive Trang til en yderligere Forøgelse; det vilde vel ikke være saa forfærdelig længe, inden vi naaede op til 200. Jeg tror, vi alle omtrent ere enige om, at det ikke er nogen heldig Fremgangsmaade. Saa kan man forandre Grundlovsparagraffen, og den Vej vilde være let, hvis de Herrer paa den anden Side vilde være med til at gøre det let. Naar det ikke er det, ligger det jo ikke saa meget i, hvad den sidste ærede Taler fremsatte om Vælgertallet og Befolkningstætheden. Forslaget har ganske vist en noget forandret Ordlyd, men den vedkommende Paragraf har lige fra 1849 været forstaaet paa samme Maade som nu foreslaet. Den første Valglov af 16. Juni 1849 følger vel et vist Forholdstal, men tager dog Hensyn til Befolkningens Tæthed. Vanskeligheden ligger derimod i, at det ærede Medlem og hans Meningsfæller bringe et helt nyt Spørgsmaal frem. Den højtærede Konseilspræsident har baade i det andet Ting og her erklæret sin Beredvillighed til at medvirke til en Forandring af Grundlovens § 32, og jeg og mine Meningsfæller baade her og i det andet Ting ere ogsaa villige til at foretage en saadan Forandring, naar man blot ikke blander andre Spørgsmaal ind, som det er vanskeligt at komme ud over. For 2 Aar siden, tror jeg det var, vedtog man i det andet Ting en Erklæring om, at man var villig til at indskrænke Grundlovsændringen til det ene Punkt, der her foreligger, og i Henhold hertil har Regeringen fremsat sit Forslag baade i Fjor og i Aar. Naar man blot vil holde sig til dette alene, er der